# Dodatek tygodniowy

## przy Gazecie Lwowskiej.

Nr. 11. Dnia 19. Marca 1859.

## Pismiennictwo w Galicyi.

### Do pismiennictwa w Galicyi z ostatniego dziesiątka lat,

## ZAPISY BIBLIOGRAFICZNE.

### Rok 1849 — 1859.

(Obacz Nr. 2, 3, 4, 5, 8, 9 i 10 Dodatku tygodniowego.)

**Treść.**

(Wstępu dokończenie) Liczba druków rocznie w Polsce, u Czechów i u Rosyan. Czasopism Biblioteki Ossolińskich. Domówienie o bibliografii i historyi literatury. Zestawienie piszących w Galicyi, ich liczba domniemana, podział według alfabetu i języków; tys ąc nazwisk. Generałowie, markietanki i szeregowcy, mistrze, wyzwoleńcy i chłopcy stanowią całość armii lub ciała; — piszących po polsku wiadomych przeszło pół tysiąca, po niemiecku około stu, po ruteńsku blisko czterdziestu, po hebrejsku kilkunastu. — Tablica porównawcza. Czasopismów i pism zbiorowych 7.

Z liczby więc miejscowych dzienników, nie możemy sądzić o umysłowości, jeżeli nie zechcemy zadawalniać się błędnemi wywnioskowaniami. Wszystkie dzienniki monarchii są wspólną własnością duchową wszystkich prowincyi, — dla nich niema granic, niema komor literackich.

Dla tego mogą być zręczne owe statystyczne formułki dowodzące, że jedna prowincya oświeceńsza o sto procent od drugiej, ale nie są one do przekonania mego przemawiające, a dziejopis literatury powszechnej, ani zwróci uwagę na podobną igraszkę cyfer.

Z takiego bowiem zestawienia, że w **niższej Austryi** przypada 22,000 czytelników na jeden dziennik, na **pograniczu wojskowem** milion na jeden dziennik, w **Galicyi i Dalmacyi** po 300,000, — na **Szląsku** 62,000, w **Morawii** 140,000, — a w **Czechach** 130 tysięcy, przyszedłby nierozważny czytelnik do bardzo osobliwych rezultatów, do wniosku, ze **Niższa Austrya** jest pietnaście razy wykształceńszą niż **Galicya** i tp. gdy tej różnicy, nic więcej powodem nie jest, tylko to, że w pierwszej prowincyi jest miasto stołeczne o milionowej ludności — że więc tam koncentrują się organa nie samej prowincyi, ale całego Cesarstwa. — Biorąc takie zestawianie, za pewnik nieomylny, mierzylibyśmy tym sposobem liczbą miejsc gdzie drukują i liczbą drukarzy to, co mierzyć powinnibyśmy liczbą piszących i czytających. — Gdybyśmy potrafili na pewno zestawić cyfry, ile dzieł i dzienników wchodzi i wychodzi do prowincyi i tejże miast, ile ich rozprzedano lub rozpożyczono rocznie, doszlibyśmy kłębka po nitce, gdy przy innej rachubie nić przerywa się co chwila.

Obrachowanie to, tembardziej nie praktyczne jest względem tutejszej prowincyi, bo mamy tutaj takie książki i źródła ich napływu, jakich żadna inna prowincya w tym stosunku nie ma. Druki bowiem innych prowincyi, w których rozpościera się mowa polska, przechodzą cały kraj w szerz i w zdłuż, i dla tego stanowią wspólną własność umysłową.

Druki te jak już raz powiedziałem w samym języku polskim przejdą rocznie licząc sztuka na sztukę liczbę tysiączną, to jest: przewyższą pięciokrotnie ogólną cyfrę pismiennictwa czeskiego, dojdą podwójnej cyfry pismiennictwa węgierskiego, które r. 1855 wykazało liczbę druków 641. — Że to jest prawdą, przytaczam tu obrachowanie Gazety warszawskiej, która mówi, że nie licząc na druki, tomy i zeszyty, tylko licząc na dzieła (i nie zwracając uwagi na broszury do rzędu pism literackich liczyć się niemogące) wyszło dzieł polskich 481 rozmaitej treści, która to liczba, obliczając nie dzieła, lecz druki (według zdania tejże gazety) byłaby więcej niż podwójną.

W tej liczbie było dzieł religijnych 75 (u Czechów jest nie dzieł lecz druków, wszystkiego 47 w r. 1855), — dzieł historycznych 54 (u Czechów r. 1855 było druków 9).

Dzieł rolniczych 38 (u Czechów r. 1855 było druków 8); dzieł specyalnych 49 powieści 83 (u Czechów było druków roku 1855 wszystkiego 10). Dzieł poetycznych 54 (u Czechów było wraz z teatrem r. 1855 druków 5). Dzieł mieszanej treści, inaczej rozmaitości 128.

Mimo że zestawiam liczbę **dzieł** polskich. z liczbą **druków** czeskich, wypada różnica ogromna, ta różnica w rzeczywistości jest jeszcze ogromniejszą, bo do 156 druków czeskich wliczono wszystko cokolwiek ukazało się po czesku nawet nie literackie druki, zaś dzieła polskie nie obliczono wszystkie, bo np. na Kraków 48 a na Lwów rachowano 26 dzieł, na inne miasta Galicyi mniej niż po 8, gdy rzecz nie wątpliwa, że więcej takowych wyszło, jak to już wcześniej przytoczywszy na dowód druki bocheńskie, okazałem wyraźnie.

Z tego widzimy, że literatura polska przodkuje dotychczas innym słowiańskim ludom, liczbą i jakością dzieł. Co do liczby, jedna literatura rosyjska idzie górą, ale tej sprzyjają warunki historyczne, bo jedni są narodem w monarchii, drudzy są narodem i monarchią, więc mają wolę swoją, odgrywającą w literaturze rolę niezwykłą. Dla tego to w Rosyi corocznie kilka tysięcy dzieł wychodzi, i to od dawna, bo jeszcze w r. 1822 obliczono, że ówczas wyszło dzieł rosyjskich do 1,000, a literatów żyjących było 350.

Pomyślne rezultata z roku ostatniego, co do polskiej literatury świadczące, iż zawsze liczba dzieł wzrasta stopniowo, wlewa we mnie to przeświadczenie, że i u nas nie bieży wstecz wykształcenie umysłowe. Wierzę najgoręcej, że już nie wrócą owe lata, kiedy Czasopismo **Biblioteki Zakładu Im. Ossolińskich** nie mogło przez lat kilka pozyskać dla siebie nawet stu prenumeratorów, ufam i nie wątpię, że, jeśli w myśl woli **Ossolińskiego**, ukazanie się **Czasopisma Biblioteki** zaspokoi życzenie ludzi szukających nauki, i dzienników naukowych; czasopismo to pozyska aż nadto wystarczającą liczbę prenumeratorów, byleby nie raziło pedantycznością i oschłością przedmiotów. Bo skoro **Matica Serbska**, **Matica Morawska**, **Matica Czeska**, **Matica iliryjska**, na obszarze daleko szczuplejszym mogą naukowemi dziełami okazywać życie, dla czegożby przy dzisiejszych stosunkach, gdy granice królestwa i Litwy otwarte są szeroce dla pism w Galicyi wychodzących, nie miało się utrzymać pismo naukowe w kraju czteromilionowym, gdyby było energicznie i z całą duszą kierowane.

Raz przecie czynię rozbrat z uwagami wstępnemi i krytyką sprawozdań **Wurzbacha**. Jedno i drugie było potrzebne, aby wyjaśnić przedmiot u nas całkiem nowy. — Wykazując, że **Wurzbachowskie** ośmdziesiąt i kilka tablic, ze względu na nas nie dostateczne są, i że ten tłum rubryk, lepiej można zastąpić kilkoma na inny sposób uformowanemi tablicami, nie zamierzyłem sobie odmawiać dziełu wartości rzeczywistej, ale chciałem dowieść, ze dzieło **Wurzbacha** takie, jakiem jest teraz, mimo ogromu swego, dla nas nie ma tego pożytku, jakby sądzić należało; bo z niego pewnych dat o ruchu pismiennictwa naszego zebrać dokładnie ani podobna. —

Wdanie się w szczegółki bibliograficzne, może za drobiazgowe wyda się komu. — **Wiszniewski** krzyczał na bibliografów, a jednak sam nim został przy końcu. Nie łudźmy się, że mamy jakąkolwiek **Historyą Literatury**. — Opisywanie dzieł pojedynczych według ich zalet, treści lub usterków, nie utworzy dziejów pismiennictwa, szereg opisów takich, choćbyśmy myśli autorów przejrzeli na wskroś, będzie bibliografią. Miliony sfer niebieskich w opisie pojedynczych ich planet, nie ucałostkują astronomii tak, jak same badania planów kampanii i not dyplomatycznych nie splotą się w historyą.

Opis człowieczej twarzy, rąk, wzrostu i ubioru, będą dobrym rysopisem do listów gończych lub przepustki, ale nie posłużą do odgadnięcia charakteru, to jest istoty natury człowieka. — Anatomia człowieka nie jest psychologią jego; przez pierwszą, musimy drugą odgadywać, ale bez drugiej, pierwsza rozjaśnioną być może.

Najpiękniejsze plany architektoniczne, podadzą nam tylko zarysy czyli szkielet gmachu, o stylu budowy jego i pięknościach dopowiada nam ostatnie słowo, pióro estetyka. —

Bibliografia jest szczegółem, literatura ogółem; szczegóły składają się na budowę ogółu, ale z ogółu nie pozbieramy szczegółów. Dla dojścia do ogółu, trzeba ustawić szczegóły, promienie zlewają się w zdrój słoneczny, perełki wody we fontannę, farby pod dłonią mistrza w arcydzieło myśli całkowitej. —

Dla historyi literatury potrzeba bibliografii, a im bibliografia szczegółowiej, w mikroskopiczniejsze anatomizuje się pyłki, tem z nich delikatniejsze oblicze pismiennictwa całostkować możemy; — tem mistrz pewniejszy będzie, że nie przeminał żadnego kolorytu, że nie przeoczył żadnego cienia, żadnej barwy, nawet szpetności zaprzecznej, aby tym sposobem, to, co jasne, światłe i powabne opromienić tem okazalszym blaskiem życia i myśli.

To domówienie wstępu służy mi za tarczę przeciw zarzutom zbytnej drobiazgowości.

Przystępuję więc do szczegółów, a najpierwej podaję tablicę piszących w Galicyi, jakoteż piszących w Austryi o rzeczach polskich. — Kategorye piszących są mnogie, ogólna cyfra ich utwarza armią, w której są i generałowie i szeregowcy i ciury obozowi. Nie zbywa tam i na markietankach, na maroderach i inwalidach— podobnież są mistrze i czeladnicy, wyzwoleńcy i chłopcy składający ciało jednolite, obraz skończony w którym przewagą cieni, tem żywiej uwydatnia się niezażywne światło. Choć armia szczyci się przewódźcami swemi, jednakowoż szeregowcy tworzą to ciało, któremu wódz udziela myśl i życie.

Zebrałem więc w skład armii hetmanów zarówno i ciurów, — podałem i inwalidów (rozumię tu tych, którzy zmarli w tym dziesiątku, lecz pisywali dawniej) i markietanki ukazujące się nie mnogo i bezbarwnie. Zebrałem w tablicę nazwiska wiadome, to jest pisarzy imiennych, wyłączywszy książki bezimienne, które w osobna tabelę wejdą.

Wykaz mój przedstawia z lat 10ciu piszących po polsku blisko 800; zaś autorów z których przekładano około dwieście, dalej piszących po niemiecku około 100; — po ruteńsku do 40; — po żydowsku kilkunastu; — na koniec po francuzku, węgiersku, czesku, włosku, kaszubsku, liczby nic nie znaczące.

Wykazu tego nie podaję dla popisu cyframi, tak jak nie spisuję wszystkie dzieła dla stworzenia nieuczonych-uczonych, lub czegoś podobnego jak **Dykcyonarze Juszyńskiego, Jowińskiego, Rastawieckiego.** Cel mój kilkakrotnie wskazałem, o ile dało się; — a, ostatecznym onego rezultatem, jest potrzeba posiadania spisów druków podobnych, jak wychodzący w Wiedniu **Bibliograficzny centralny Organ.**

Oto jest tablica piszących w Galicyi, z lat 10, ułożona według liczby alfabetycznej znanych mi pisarzy.

Tablica VII.

| Litera | Pisma po polsku: piszący po polsku | autorowie z których przekładano | Piszący: po łacinie | po niemiec. | po czesku | po ruteńsku | po włosku | po mołdaw. | po węgier. | po hebrej. | po francuz. | po kaszub. | Razem | Pisma czasowe i zbiorowe |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| A. | 9 | 5 | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 17 | 1 |
| B. | 60 | 11 | — | 12 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 84 | 7 |
| C. | 32 | 4 | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | 40 | 3 |
| D. | 33 | 6 | 1 | 2 | — | 4 | 1 | — | — | — | — | — | 47 | 8 |
| E. | 6 | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 11 | — |
| F. | 13 | 13 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 26 | — |
| G. | 34 | 13 | — | 6 | — | 4 | — | — | — | — | — | — | 57 | 5 |
| H. | 19 | 10 | — | 6 | 1 | 1 | — | — | — | — | — | — | 37 | 1 |
| I. | 24 | 7 | 1 | 3 | — | 1 | — | — | — | 1 | — | — | 37 | 4 |
| K. | 90 | 7 | — | 17 | — | 3 | — | — | 1 | 2 | — | — | 120 | 1 |
| L. | 36 | 12 | — | 2 | — | — | — | — | — | — | 1 | — | 51 | — |
| Ł. | 17 | — | — | — | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 18 | 1 |
| M. | 58 | 18 | — | 2 | — | 3 | — | — | — | 2 | — | — | 83 | 3 |
| N. | 12 | 3 | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 18 | 3 |
| O. | 22 | 5 | — | 2 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 30 | — |
| P. | 56 | 8 | — | 2 | — | 4 | — | — | — | 1 | 1 | — | 72 | 10 |
| R. | 26 | 11 | 1 | 3 | — | — | — | — | — | 1 | — | — | 42 | 4 |
| S. | 106 | 19 | 1 | 23 | 1 | 3 | — | 1 | — | — | 1 | — | 155 | 5 |
| T. | 20 | 8 | — | 3 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 32 | 7 |
| U. | 5 | 1 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | — | — | 7 | — |
| V. | 1 | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 3 | — |
| W. | 62 | 6 | 1 | 9 | — | 3 | — | — | — | 1 | — | — | 82 | 4 |
| X. | — | 2 | — | — | — | — | — | — | — | — | — | — | 2 | — |
| Z. | 44 | 1 | — | 7 | — | 1 | — | — | — | — | — | — | 53 | 4 |
| Razem | 785 | 175 | 5 | 107 | 2 | 33 | 1 | 1 | 1 | 10 | 3 | 1 | 1124 | 71 |

Wykaz ten nie jest dokładny, lecz przypuszczalny, bo trudno zestawić nazwiska wszystkie ze wszystkich pism. Z tablicy tej wyprowadzić by tylko można stosunek domniemany, piszących w czterech głównych miejscowych językach. Potrzebowałem tego wykazu dla wyśledzenia, ilu mniej więcej, ten obszar kraju, wydaje rocznie piszących. Te cyfry niedowodzą wcale rozrastania się umysłowości u nas, bo nie ilość, ale jakość wyobraża potęgę pismiennictwa; pretensya pisarska, lub rzemieślniczość zarobkowa, nie tworzą pisarzów choć mnożą liczbę piszących. Uwagi atoli godnem jest zastanowienie się, w jakim stosunku z takiej mnożyzny pretendentów do pióra i druku, wywiązuje się cyfra ludzi z gieniuszem rzeczywistym lub zasługą literacką. Na to jednak udziela odpowiedź nie mój inwentarz bibliograficzny ale **Historya literatury polskiej**, nie mogąca ograniczać się na Galicyi, ale ogarniająca wszystkie prowincye jednego narodu. — Gdybym miał materyały odpowiednie, ułożyłbym podobny wykaz piszących w całym kraju, tak tu jak i w Poznańskiem, na Litwie i w Królestwie. Zestawienie to wskazałoby nam cała warstwę tych ludzi, którzy najbliżsi stoją na straży języka macierzyńskiego.

Dla braku materyałów ograniczyć się muszę tylko na tem, co lepiej poznałem, dla tego nie odosobniam ruchu pismienniczego w Galicyi, w celu nadania mu odrębności, bo tak dobrze możemy drukować nasze dzieła tu jak i gdzieindziej, a terytoryalność nie wpłynęła na rozdzielenie piszących i nadanie pismom cech prowincyonalnych. —

Dla tego to wykaz mój wymienia do 800 tylko piszących po polsku, ale między temi jest do 100 pisarzy starożytnych, zaś do 200 piszących w Królestwie, krajach zabranych, Poznańskiem, których prace atoli bądź w Galicyi wyszły, bądź po tutejszych czasopismach są poumieszczane.

W samej Galicyi mieszkających a piórem zajętych nie wypadnie w wykazie tym więcej jak 500, pomijam tu bezimiennych, których mój wykaz opuścić musiał.

Bardzo to mizerny procent za lat dziesięć od liczby ludności czteromilionowej, tem mizerniejszy nam wyda się, gdy zajrzymy głębiej, porównywając ruch skupiający się w Warszawie. — Różnica ta najlepiej odbija się w zbiorowem wydawnictwie prac jako **Wieniec** dla **Jachowicza.** Tam bowiem na 273 piszących, ledwie około dziesiątek pochodzi z Galicyi.

Kończę spisy i wstęp, a kończąc, winienem za udzieloną mi pomoc podziękować W. c. k. radcy szkolnemu bibliotekarzowi **F. Strońskiemu**, który nie mało ułatwił mi pracę, udzieliwszy mi spisy kartkowe książek od r. 1849 po koniec r. 1857. Które jako egzemplarze obowiązkowe do c. k. biblioteki zostały nadesłanemi.

(C. d. n.)

# Budżet
## miasta Lwowa na rok administracyjny 1859.

(Obacz Nr. 8 i 10 Dodatku tygodniowego.)

### Wyszczególnienie wydatków miasta Lwowa na rok administracyjny 1859.

#### A) Wydatki rzeczywiste.

1. Koszta centralnej administracyi miejskiej.

*a)* Pensye.

Magistrat i urzęda manipulacyjne. złote.

Burmistrz 1 . . . . . . . . . . . 2,625

złote.

Wice-burmistrz 1 . . . . . . . . 2,100

Radcy magistratualni: 3 po 1,470 zł.; 2 po 1,260 zł. . . . . . . . . . . . 6,930

Sekretarze mag. 1 na 1,155 zł., 2 po 1,050 zł., 1 na 945 zł. . . . . . . . . 4,200

Koncypiści: 2 po 840 zł., 2 po 735 zł., 3 po 630 zł. . . . . . . . . . 5,040

| | złote. | złote. |
|---|---|---|
| Aktuaryusze: 4 po 525 zł., 5 po 420 zł. | 4,200 | |
| Dyrektor manipulacyi . . . . . . . | 1,050 | |
| Adjunkci: 1 na 735 zł., 2 po 630 zł. . | 1,995 | |
| Kanceliści: 6 po 525 zł., 7 po 420 zł. | 6,090 | 34,230 |
| **Prokuratorya miejska:** | | |
| Proknrator 1 . . . . . . . . . . . . | | 1,000 |
| **Urząd budowniczy.** | | |
| Inspektor 1 . . . . . . . . . . . . | 1,470 | |
| Inżynier 1 . . . . . . . . . . . . . | 840 | |
| Adjunkci: 2 po 630 zł. . . . . . . . | 1,260 | |
| Komisarze drogowi: 2 po 630 zł. . . | 1,260 | 4,830 |
| **Kasa miejska.** | | |
| Kasyer 1 . . . . . . . . . . . . . . | 1,050 | |
| Kontrolor 1 . . . . . . . . . . . . | 945 | |
| Oficyały: 2 po 525 zł., 2 po 472 zł. 50 cn. | 1,995 | 3,990 |
| **Służba.** | | |
| Odźwierny 1 . . . . . . . . . . . . | 420 | |
| Woźni: 5 po 315 zł. . . . . . . . . | 1,575 | |
| Sługa przy kasie 1 . . . . . . . . . | 315 | |
| Pomocników 7 po 262 zł. 50 cen. . . . | 1,837 | |
| Burgrabia . . . . . . . . . . . . . | 315 | 4,462 |
| | | 48,512 |
| *b)* Adjuta | | |
| Praktykanci: 4 po 315 zł. . . . . . . | | 1,260 |
| *c)* Dyurny. | | |
| Dyurniści przy budowniczym urzędzie: 2 po 1 zł. 5 c. dziennie 767 zł.; Dyurniści: 6 po 1 zł. 5 c.; 6 po 78.75 c. dziennie . . . . . . . . . . . . | 4,024 | 4,791 |
| *d)* Płace. | | |
| Stróże: 4 po 151 zł. 20 cen. . . . . . | 605 | |
| Opalacze w ciągu zimy 4 po 63 zł. . . | 252 | 857 |
| *e)* Ordynarya. | | |
| Dodatek Burmistrzowi . . . . . . . . | 1,050 | |
| Pomieszkanie dla niego . . . . . . . | 735 | |
| Pomieszkania dla służby . . . . . . . | 237 | |
| Mundury dla służby . . . . . . . . . | 84 | |
| | | 2,106 |
| | | 57,526 |
| **2. Administracya dóbr miejskich.** | | |
| Według załączonego na końcu obliczenia . | | 23,435 |
| **3. Zarząd budynków miejskich i gruntów.** | | |
| *a)* Utrzymanie. | | |
| Utrzymanie w ogólności . . . . . . . | 2,710 | |
| Szczegółowe restauracye . . . . . . . | 9,190 | |
| Szkoła pomologiczna . . . . . . . . | 2,250 | 14,150 |
| *b)* Podatki | | |
| Domowego . . . . . . . . . . . . . | 4,002 | |
| Gruntowego . . . . . . . . . . . . | 320 | |
| Dodatek . . . . . . . . . . . . . . | 2,503 | 6,825 |
| | | 20,975 |
| **4. Zarząd poborów miejskich.** | | |
| *a)* Zarząd propinacyi. | | |
| Koszta poboru . . . . . . . . . . . | 6,750 | |
| Wykupno prawne wyszynku . . . . . | 3,780 | |
| Dodatek do c. k. urzędów po rogatkach | 2,960 | 13,490 |
| *b)* Zarząd celny myta. | | |
| Koszta poboru . . . . . . . . . . . | 8,554 | |
| Inne przy tem . . . . . . . . . . . | 854 | 9,408 |
| *c)* Koszta wywaru miodu. | | |
| Pensya pisarza . . . . . . . . . . . | 399 | |
| Płaca parobkom: 2 po 25 zł. . . . . . | 50 | |
| Inne przy tem . . . . . . . . . . . | 231 | 680 |
| *d)* Inne koszta przy poborach. | | |
| Wydatki przy poborze drobiazgów, i kontrola | | 800 |
| | | 24,378 |
| **5. Zapomogi urzędnikom miejskim i służbie . . .** | | 2,500 |
| **6. Remuneracya posług nadzwyczajnych.** | | |
| Stałe . . . . . . . . . . . . . . . | 368 | |
| Przygodne . . . . . . . . . . . . . | 752 | 1,120 |
| **7. Pensye. . . . . . . . . . . . . .** | | 29,000 |
| **8. Zaopatrzenie i łaski . . . . . . . .** | | 2,100 |

| | złote. | złote. |
|---|---|---|
| **9. Wydatki na kancelarye.** | | |
| Potrzeby kancelaryjne . . . . . . . | 3,360 | |
| Oświetlenie po urzędach . . . . . . . | 1,100 | |
| Opał kancelaryi i biór . . . . . . . | 2,030 | |
| Czynsz od ubikacyi: | | |
| w gmachach miejskich 5,010 | | |
| w najętych domach . 808 . . . . . | 5,818 | |
| Inne potrzeby . . . . . . . . . . . | 2,692 | 15,000 |
| **10. Dyety i koszta podróży . . . . . . . . .** | | 300 |
| **11. Pobór podatków komunalnych.** | | |
| **12. Podatek dochodowy i ekwiwalent należytości.** | | |
| Podatek dochodowy z dodatkami . . . | 8,614 | |
| Ekwiwalent należytości . . . . . . . | 586 | 9,200 |
| **13. Koszta buchhalteryi.** | | |
| Buchhalter . . . . . . . . . . . . | 1,260 | |
| Rewident . . . . . . . . . . . . . | 1,050 | |
| Oficyały: 1 na 735, 2 po 630 zł. . . | 1,995 | |
| Ingrosiści: 1 na 525; 2 po 420 zł. . . | 1,365 | |
| Służba ku pomocy . . . . . . . . . | 263 | |
| Inne wydatki . . . . . . . . . . . | 367 | 6,300 |
| **14. Landwójtostwa.** | | |
| *a)* Pensye. | | |
| Landwójci: 2 po 630; 3 po 525 zł. . . | 2,835 | |
| Pisarze: 2 po 420; 3 po 367 zł. 50 cen. | 1,943 | 4,778 |
| *b)* Płace. | | |
| Posługaczom 5 po 262 zł. 50 c. . . . | | 1,312 |
| | | 6,090 |
| **15. Wydatki na policyę miejscową.** | | |
| *a)* Przyczynek na c. k. straż policyjną. | | |
| na rok administracyjny 1859 . . . . | 10,197 | |
| należytość z lat dawniejszych . . . . | 3,329 | 13,526 |
| *b)* Dozór aresztów. | | |
| Inspektor 1 . . . . . . . . . . . . | 565 | |
| Straże: 1 po 63 c., 11 po 42 c. dziennie | 1,917 | |
| Mundur na 12, po 52 zł. 50 c. . . . | 630 | 3,112 |
| *c)* Zarząd aresztów miejskich. | | |
| Najem . . . . . . . . . . . . . . | 1,000 | |
| Strawne . . . . . . . . . . . . . | 2,300 | |
| Odzież . . . . . . . . . . . . . . | 1,500 | |
| Pościel . . . . . . . . . . . . . . | 450 | |
| Opał . . . . . . . . . . . . . . . | 200 | |
| Leki . . . . . . . . . . . . . . . | 200 | |
| Urządzenie i przebudowania . . . . | 1,500 | |
| Inne wydatki . . . . . . . . . . . | 1,350 | 8,500 |
| *d)* Rozmaite policyjne wydatki. | | |
| Nakręcanie zegara na wieży . . . . . | 189 | |
| Drobne przygodne . . . . . . . . . | 52 | 241 |
| | | 25,379 |
| **16. Dom zaopatrzenia ubogich, sierót i pracy.** | | |
| *a)* Etat administracyi i szkoły. | | |
| Zarządca . . . . . . . . . . . . . | 525 | |
| Siostry Miłosierdzia: 4 po 210 zł. . . | 840 | |
| Katecheta . . . . . . . . . . . . . | 420 | |
| Nauczyciel . . . . . . . . . . . . | 315 | |
| Pisarz, remuneracyą . . . . . . . . | 40 | 2.140 |
| *b)* Płace nadzorcom. | | |
| Dozorca naczelny . . . . . . . . . | 189 | |
| Dozorcy: 2 po 157 zł. 50 cent. . . . | 315 | |
| Odzież dla nich . . . . . . . . . . | 96 | 600 |
| *c)* Zarząd Zakładu. | | |
| Czynsze za najem . . . . . . . . . | 1,680 | |
| Żywność . . . . . . . . . . . . . | 4,100 | |
| Odzież . . . . . . . . . . . . . . | 800 | |
| Podściółka . . . . . . . . . . . . | 150 | |
| Opał . . . . . . . . . . . . . . . | 1,100 | |
| Utrzymanie ubikacyi . . . . . . . . | 200 | |
| Umieszczenie sierót po rzemieślnikach | 1,230 | |
| Inne wydatki . . . . . . . . . . . | 600 | 9,860 |
| | | 12,600 |
| **17. Wydatki policyi sanitarnej.** | | |
| *a)* Pensye. | | |
| Fizyk miejski . . . . . . . . . . . | 735 | |

| | złote. | złote. |
|---|---|---|
| Lekarze: 6 po 472 zł. 50 cent. . . . | 2,835 | |
| Akuszerka miejska . . . . . . . . . | 210 | 3,780 |
| *b)* Płace. | | |
| Grabarze: 1 na 472 zł. 50 cen.; 2 po 210 zł. . . . . . . . . . . . . . | 893 | |
| Oprawce . . . . . . . . . . . . . | 210 | |
| Pomieszkania: | | |
| dla 3 grabarzów po 5 zł. 25 cen. . . . | 16 | |
| dla kata . . . . . . . . . . . . . | 27 | |
| dla oprawców . . . . . . . . . . . | 89 | 1,235 |
| *c)* Dodatek na szpital. | | |
| Z czystego poboru na rogatkach 1/5 częśę | 18,900 | |
| Zaległość od 1. listopada 1845 do 31. października 1855 . . . . . . . . . | 7,293 | 26,193 |
| *d)* Przygodne. | | |
| Lekarstwa dla ubogich . . . . . . . | 2,100 | |
| Lekarstwo komornym ubogim . . . . | 400 | |
| Ratunek w przygodach . . . . . . . | 100 | |
| Dyety lekarzom . . . . . . . . . . | 100 | |
| Utrzymanie cmentarzów i upiększenie łyczakowskiego . . . . . . . . . | 3,527 | |
| Wytracenie psów . . . . . . . . . | 273 | |
| Przypadkowe wydatki . . . . . . . | 500 | 7,000 |
| | | 38,208 |

(C. d. n.)

# Żupy solne w Galicyi i na Bukowinie.

## Wywar i przedaż soli w styczniu 1859 i 1858.

(Obacz Nr. 4 Dodat. tygod.)

**Przedano** cetnarów:

| | W styczniu 1859. | W styczniu 1858. |
|---|---|---|
| W Galicyi . . . . | $56,275^{52}$/: | $44,662^{56}$/+ |
| Na Bukowinie . . | $2,098^{65}$/: | $2,052^{70}$/: |
| Razem . . . | $58,374^{17}$/: | $46,715^{26}$/+ |

W styczniu r. 1859 w Galicyi . . . . więcej $11,612^{95}$/+

„ „ „ na Bukowinie, więcej $45^{95}$/: cet.

**Wywarzono** cetnarów:

| | W styczniu 1859. | W styczniu 1858. |
|---|---|---|
| W Galicyi . . . . . | $44,784^{60}$/: | $41,179^{55}$/: |
| Na Bukowinie . . . | $2,045^{90}$/:+ | $1,889^{85}$/: |
| Razem . . . . | $46,830^{50}$/: | $43,069^{40}$/: |

W styczniu r. 1859 w Galicyi . . . . więcej $3,605^{5}$/:

„ „ „ na Bukowinie, więcej $156^{5}$/: cet.

# Piwniczna.

## R. 1348, 1578, 1591, 1688, 1726, 1748, 1749 i 1766.

### Stanisław August Król potwierdza przywileje na założenie miasteczka i na jarmarki, także zakaz zabraniający żydom osiedlać się w niem.

(Obacz Numer 5, 6, 7, 8 9 i 10 Dodatku tygodniowego.)

Nos itaq(ue) **Joannes** Rex supplicationi praefatae benigno annuentes, praeinsertas li|teras in omnibus earum punctis, clausulis, articulis, nexibus et contentis approban(das), confirman(das), ratifi|can(das)q(ue) esse duximus, prout approbamus, confirmamus et ratificamus, decernentes eas vim (et) robur debitae | firmitatis obtinere debere, in qvantum iuri communi non repugnant et vsus earum habetur. Et insuper | consultum esse volen(tes) rationibus praedicti oppidi N(ost)ri **Piwniczna Szyja** dicti, ut eo maiora capere valeat | incrementa, p(rae)ter antiqvos solitos mercatus seu nundinas in dicta civitate ab antiquo celebrari solitas | novas adhuc de benignitate N(ost)ra adyciendas et concedendas esse duximus, prout concedimus praesen(tibus) l(ite)ris | N(ost)ris. Primas quidem pro festo Circumcisionis Domini, secundas pro dominica Laetare quadragesimae, tertias | pro festo s. Pentecostes, quartas pro festo s(ancti) Jacobi Ap(osto)li, quintas pro festo sancti Bartholomaei Ap(osto)li, absqve | tamen damno et p(rae)iudicio aliarum vicinarum civitatum et oppidorum. Pro qvibus qvidem nundinis lici|tum et liberum erit omnibus cuiusvis generis hominibus, mercatoribus, negotiatoribus et artificibus cum | rebus et mercibus sive ad victum sive ad negotiationem ire, venire, in eisq(ue) quae illis visa fuerint, emere, | vendere, res pro rebus, merces pro mercibus commutare, et alia omnia negotia licita et honesta agere et | exeqvi ac tractare, omnibusq(ue) eo venientibus tutus atq(ue) liber accessus et recessus patere debet, absq(ue) omni | impedimento, nisi forte aliqvi tales fuerint, qvos iura publica fovere non permittant et qvibus consortia | bonorum iure merito sint deneganda. In quorum omnium fidem praesentes manu N(ost)ra subscriptas sigillo | regni communiri iussimus. Datum in **Żołkiew** die XXV. mensis Octobris anno D(omi)ni **MDCLXXXVII.** Regni | vero Nostri XIV. anno. Confirmatio iurium oppidi **Piwniczna Szyia** dicti cum nova concessione | nundinarum praeter antiqva. **Joannes** Rex. (Locus Sigilli.) Christophorus Taranowski | Cracoviensis Vice Cancellarius*) Regni Maiestatis Secretarius.

*) Pomyłka co do krakowskiego podkanclerstwa.

*My **Jan** Król przychylając się więc łaskawie do wspomnionej prośby, umyśliliśmy przytoczone wyżej pismo we wszystkich szczegółach, orzeczeniach, rozdziałach, zastrogach i brzmieniach uznać, umocnić i zatwierdzić, jakoż uznajemy, umacniamy i zatwierdzamy z tem postanowieniem, iż wagę należytą i moc trwałą mieć mają, o ile nie sprzeciwiają się prawu pospolitemu i rzeczywiście przysłużają. Chcąc nadto przerzeczonemu miasteczku **Piwniczna Szyja** zwanemu dobry byt zapewnić, aby coraz bardziej wzrastało, umyśliliśmy w łaskawości Naszej zezwolić jeszcze na zaprowadzenie tam nowych jarmarków czyli targów dorocznych, oprócz zwykłych już z dawna się odbywających, jakoż niniejszym listem ustanawiamy, mianowicie: pierwszy na uroczystość Obrzezania Pańskiego, drugi w niedzielę środopostną, trzeci na uroczystość Zielonych Świąt, czwarty na świętego Jakóba Apostoła, piąty na świętego Bartłomieja Apostoła; przez co jednak inne miasta i miasteczka bliskie ujmy ani straty ponieść nie mają. Na które to jarmarki wolno będzie wszelkiego stanu i zatrudnienia ludziom, kupcom i rzemieślnikom z rzeczami i towarami do pożywienia lub handlu służącemi przybywać, według potrzeby i upodobania kupować, przedawać, rzeczy za rzeczy, towary za towary zamieniać, wszelakie byle dozwolone i przyzwoite sprawunki załatwiać, kupna i układy zawierać; wszyscy zaś tam i z powrotem dążący doznawać mają bezpieczeństwa i wolności bez wszelkiej trudności, chybaby się znaleźli tacy, którychby prawo pospolite ochraniać nie pozwalało i którym obcowania z uczciwymi słusznieby odmówić należało. Dla wiarygodności czego niniejsze ręką Naszą podpisawszy, pieczęcią koronną stwierdzić rozkazaliśmy. Dano w **Żółkwi** dnia 25. miesiąca października roku Pańskiego 1687, a w 14. Naszego królestwa. Potwierdzenie praw miasteczka **Piwniczna Szyja** zwanego z ustanowieniem nowych jarmarków oprócz dawnych. **Jan** Król. (Miejsce Pieczęci) Krzystof Taranowski. . . . . . . . . . Królewskiej Mości Sekretarz.* (C. d. n.)

Główny Redaktor **M. Szrzeniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej.